

2024-12-31

Kalmarsunds gymnasieförbund

Kvalitets- och Patientsäkerhetsberättelse
för elevhälsans medicinska- och
psykologiska insats vid
Kalmarsunds gymnasieförbund
2024-01-01—2024-12-31

Datum
Ansvarig för innehållet
Diarienummer

Inledning

Inom Kalmarsunds gymnasieförbund är direktionen ansvarig vårdgivare utifrån Hälso- och sjukvårdslag (2017:30). Vårdgivaren ska planera, leda och kontrollera verksamheten på ett sätt som leder till att kraven på god vård i Hälso- och sjukvårdslag (2017:30) upprätthålls. Vårdgivaren ansvarar för att det finns ett Kvalitets- och ledningssystem för verksamheten som ska användas systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra verksamhetens kvalitet.

PSL 2010:659, SOSFS 2011:9 7 kap. 3 §

Enligt patientsäkerhetslagen ska vårdgivaren varje år upprätta en patientsäkerhetsberättelse. Syftet med patientsäkerhetsberättelsen är att öppet och tydligt redovisa strategier, mål och resultat av arbetet med att förbättra patientsäkerheten. Patientsäkerhetsberättelsen utgår från lagkrav och följer strukturen för den nationella handlingsplanen för ökad patientsäkerhet och utgår även från metodiken för systematiskt kvalitets- och patientsäkerhetsarbete. I de fall lagkrav finns görs hänvisningar under respektive rubrik.

Patientsäkerhetsberättelsen ska ha en sådan detaljeringsgrad att det går att bedöma hur arbetet med att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra kvaliteten har bedrivits i verksamhetens olika delar samt att informationsbehovet hos externa intressenter tillgodoses.

Patientsäkerhetsberättelsen ska vara färdig senast den 1 mars varje år, finnas tillgänglig för den som vill ta del av den och den bör utformas så att den kan ingå i vårdgivarens ledningssystem för patientsäkerhet.

Förutom en patientsäkerhetsberättelse ska det även upprättas en kvalitetsberättelse. Enligt Socialstyrelsens föreskrift om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9) framgår att arbetet med att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra verksamhetens kvalitet ska dokumenteras. Elevhälsans medicinska- och psykologiska insats lyder under samma kvalitetsledningssystem och systematiskt förbättringsarbete sker på ett sådant sätt att det är lämpligt att redovisning sker i en gemensam kvalitets- och patientsäkerhetsberättelse.

I kvalitets- och patientsäkerhetsberättelsen beskrivs:

- Hur kvalitets- och patientsäkerhetsarbetet bedrivits under föregående kalenderår
- Vilka åtgärder som vidtagits för att öka kvalitet och patientsäkerhet
- Vilka resultat som uppnåtts

De två berättelserna ska beskriva hur det systematiska kvalitetsarbetet bedrivs, hur personalen involveras och vem som har det primära ansvaret för verksamhetens olika delmoment och arbetsuppgifter.

Källa: Socialstyrelsen ”Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet i hälso- och sjukvården 2020–2024”

Innehåll

SAMMANFATTNING	4
GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SÄKER VÅRD	6
Engagerad ledning och tydlig styrning	6
Övergripande mål och strategier	6
Organisation och ansvar	7
Samverkan för att förebygga vårdskador	7
Informationssäkerhet	9
Strålskydd	9
En god säkerhetskultur	10
Adekvat kunskap och kompetens	11
Patienten som medskapare	13
AGERA FÖR SÄKER VÅRD	14
Öka kunskap om inträffade vårdskador	17
Tillförlitliga och säkra system och processer	17
Säker vård här och nu	18
Riskhantering	18
Stärka analys, lärande och utveckling	19
Avvikelser	19
Klagomål och synpunkter	19
Öka riskmedvetenhet och beredskap	19
MÅL, STRATEGIER OCH UTMANINGAR FÖR KOMMANDE ÅR	21

SAMMANFATTNING

Resultat 2024

2024 var ett år med utveckling i fokus för hela Kalmarsunds gymnasieförbund. En del genom planerade händelser som beskrivs nedan men också genom oväntade händelser som IT-attacken i Kalmar kommun som tvingade EMI verksamheten till analoga lösningar inledningsvis och utökning av medlemskommuner med Mönsterås som innebar mottagande av nya elever. Vi prövades i vår krisberedskap och klarade testet mycket väl.

Andra viktiga händelser för elevhälsoarbetet var att en första grund till elevhälsoarbetsplan färdigställdes. Den utgör en grundstomme och ett första konkret manifest för det kulturförändringsarbete som pågår i syfte att öka likvärdigheten och kvaliteten för eleverna. Den bildar också en vidare kontext för EMI verksamheten att utvecklas inom och tillsammans med.

Skolororganisationens införande av en digital elevvakt under 2024 börjar redan ge resultat som kommer öka hela elevhälsoorganisationens möjlighet att arbeta gemensam för elevernas bästa och stödja dem mot att nå målen med sina studier.

Under 2024 fick vi ta del av resultatet av införandet av digital hälsoenkät för våra elever, på grupp nivå. Information om våra elevers behov och hälsovanor ska nu analyseras och hanteras så att vi bättre kan möta deras behov och trender på organisatorisk nivå i verksamheten men också lokalt ute på skolorna.

Mätning av Hållbart säkerhetsengagemang (HSE) i organisationen infördes 2023 och följs för första gången upp nu 2024. På flera viktiga punkter har värdena som mäts förbättrats sedan första mätningen. Dock sjönk deltagandet i mätningen från 100% till 63% ett resultat som kan förklaras med längre sjukfrånvaro och ökad belastning på övriga. Kompetensutveckling har ägt rum enligt verksamhetsplanen för 2024 som fastställts av direktionen för Kalmarsunds gymnasieförbund.

Elevhälsans medicinska- och psykologiska insats har följt sina årshjul som löper från augusti till juli och sina kvalitetssäkrade rutiner. Vi har levererat insatser till eleverna enligt uppsatta mål och förväntningar. En ny mottagning har öppnat på Jenny Nyströmskolan A (Anpassat gymnasium) och en utökning av tjänsteutrymme för sjuksköterska har skett. Skolpsykolog handledde psykologkandidat från psykologutbildningen på Linnéuniversitetet under sitt praktiska utbildningsmoment under 15 veckor på vårterminen.

Under året har det inkommit 70 enskilda avvikelserrapporter, vilket är en betydande ökning från förra årets fem inkomna avvikelser. Det visar att de insatser med informationsspridning vi har vidtagit faktiskt har gett resultat. Den större delen av avvikelserna behandlar utmaningen med att föra över elevens journal från grundskolan när alla kommuner inte längre har ett gemensamt

journalhanteringssystem. En ökning från den tidigare siffran var målet för i år och det har vi nått.

Åtgärder behöver fortsatt vidtas för att befästa vårt arbete med ständig förbättring av verksamhetens kvalitet och säkerhet under hela 2025. Kalmar kommun har tillsammans med sina kommunbolag lagt in om krigsplacering för all sin personal.

Sannolikt kommer sjuksköterskornas krigsplacering gå igenom hos plikt- och prövningsverket. Mer oklarhet råder kring skolläkare och skolpsykologs krigsplacering så inledningsvis kommer det komma att vara vakanser vid ett förhöjt beredskapsläge eller krigsutbrott.

FÖR KALMARSUNDS GYMNASIEFÖRBUND

Charlotte Blomqvist

Verksamhetschef Elevhälsans medicinska- och psykologiska insats

GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SÄKER VÅRD

Enligt skollagen (2010:800) ska elevhälsans medicinska- och psykologiska insats främja elevens hälsa, lärande och utveckling mot skolans mål.

Elevhälsan ska främst arbeta hälsofrämjande och förebyggande. Hälsofrämjande arbete syftar till att stärka eller bibehålla människors fysiska, psykiska och sociala välbefinnande. Hälsofrämjande åtgärder fokuserar på människors självskattade bedömning av fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande. Elevhälsans arbete ska bidra till att skapa miljöer som främjar elevernas hälsa och lärande.

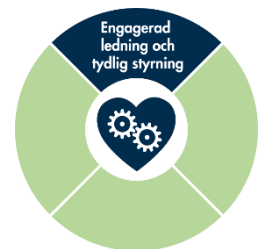
Förebyggande arbete handlar om att minska risken för ohälsa. Målet med det förebyggande arbetet är att minska riskfaktorers inflytande över individen och samtidigt stärka skyddsfaktorerna. Planeringen av det förebyggande arbetet utgår från kunskapen om vad som orsakar ohälsa, och vilka miljöfaktorer som kan leda till ohälsa eller svårigheter med att nå utbildningens mål.

Oavsett att elevhälsans medicinska- och psykologiska insats (EMI/EPI) inom kalmarsunds gymnasieförbund är en mycket liten enhet som bedriver hälso- och sjukvård i hälsofrämjande och förebyggande syfte i skolmiljö är vår ambition kring säker vård lika hög som vår vårdgranne Region Kalmars ambition i samma fråga är.

För att kunna nå den nationella visionen ”God och säker vård – överallt och alltid” och det nationella målet ”ingen patient ska behöva drabbas av vårdskada”, har fyra grundläggande förutsättningar identifierats i den nationella handlingsplanen för ökad patientsäkerhet. Nedan beskrivs mål och strategier, organisation och struktur för arbetet med att minska antalet vårdskador inom elevhälsans medicinska- och psykologiska insats i Kalmarsunds gymnasieförbund baserat på skrivningen i den nationella handlingsplanen för ökad patientsäkerhet.

Engagerad ledning och tydlig styrning

En grundläggande förutsättning för en säker vård är en engagerad och kompetent ledning och tydlig styrning av hälso- och sjukvården på alla nivåer. Kalmarsunds gymnasieförbund styrs och leds av direktionen som är den politiska ledningen och det högsta beslutande organet i verksamheten. Direktionen för Kalmarsunds gymnasieförbund är i lagens mening vårdgivare och bedriver hälso- och sjukvård inom ramen för elevhälsans medicinska- och psykologiska insats vid Kalmarsunds gymnasieförbund. De fattar beslut kring verksamhetens övergripande mål för kvalitet och patientsäkerhet i verksamhetsplanen och följer kontinuerligt upp och utvärderar målen för elevhälsans medicinska- och psykologiska insats i verksamhetsberättelsen och patientsäkerhetsberättelsen.

Övergripande mål och strategier

PSL 2010:659, 3 kap. 1 §, SOSFS 2011:9, 3 kap. 1-3 §

De övergripande målen för patientsäkerhetsarbetet inom elevhälsans medicinska- och psykologiska insats som består av läkare, skolsköterskor och psykolog (EMI/EPI) är:

- att ha rutiner för medicinska bedömningar och dokumentering så att det utförs på ett kvalitetssäkert sätt i enlighet med lagar och föreskrifter
- att ha rutiner för att säkerställa att medicinteknisk utrustning är godkänd och förvaras i enlighet med lagar och föreskrifter

- att dimensionera verksamheten för att ha möjlighet att erbjuda alla elever grundläggande insatser (*hälsosamtal, vaccinationer, enklare omplåstring respektive utredning om rättighet att läsa efter kursplan för anpassat gymnasium*) från EMI/EPI efter behov
- att ha rutiner och en organisation som möjliggör fullgörandet enligt Socialstyrelsens riktlinjer för EMI/EPI och skollagen
- att ha en organisation där man tillvaratar tillbud, risker och avvikelser samt ser dem som en tillgång för utveckling av patientsäkerhetsarbetet
- att ha tydliga rutiner och en organisation där EMI/EPI kan planera, utföra och utvärdera sitt arbete löpande under läsåret
- att driva och svara för utvecklingsarbete
- att säkerställa verksamhetens fungerande vid samhällsstörande kriser och krig.

Organisation och ansvar

PSL 2010:659, 3 kap. 1 § och 9 §, SOSFS 2011:9, 7 kap. 2 § p 1

Direktionen har utsett Charlotte Blomqvist till verksamhetschef för att leda och ansvara för elevhälsans medicinska- och psykologiska insats. Det medicinska ansvaret har förordnats till skolläkare, liksom ansvaret för anmälningsskyldighet enl 3 kap 5-7§§ och Lex Maria anmälningar.

Verksamhetschefen är ansvarig för planering, ledning och uppföljning av det systematiska kvalitetsarbetet och patientsäkerhetsarbetet inom elevhälsans medicinska- och psykologiska insats.

Verksamhetschefen har uppdragit åt medicinskt ledningsansvarig skolsköterska, (MLA) och psykologiskt ledningsansvarig psykolog (PLA) att ansvara för att kvalitetssäkrade rutiner finns, följs och uppdateras av samtliga medarbetare inom respektive uppdrag. Ett särskilt ansvar för att följa upp att egenkontroller genomförs åligger också MLA respektive PLA. Vidare ingår det i arbetsuppgifterna för MLA och PLA att tillse att journaler förs enligt gällande lagstiftning.

Varje medarbetare arbetar under eget ansvar som yrkeslegitimerad och ansvarar för att hålla sig väl förtrogen med den lagstiftning som gäller inom Hälso- och Sjukvården och för Elevhälsan, samt de bestämmelser, föreskrifter och rutiner som gäller för verksamheten. I ansvaret ingår att identifiera och rapportera avvikelser och risker.

Samverkan för att förebygga vårdskador

SOSFS 2011:9 4 kap. 6 § och 7 kap. 2 § p 3

Kalmar län består av 12 kommuner där flertalet är små kommuner med en äldre befolkningsstruktur, vilket innebär utmaningar för skolverksamheterna eftersom det innebär ett lågt elevantal men höga krav på att skapa förutsättningar för valmöjligheter av gymnasieprogram. För att effektivisera och skapa så goda förutsättningar som möjligt för kommuninnevånarna har olika samarbeten skapats där Kalmarsunds gymnasieförbund är exempel på ett sådant samarbete där ett antal kommuner har gått ihop om att gemensamt driva gymnasieutbildning för sina kommuninnevånare i respektive kommun. Ett annat samarbete kommuner emellan har strukturerats i ett kommunförbund där samverkan med bl a regionen styrs upp ett arbete som kallas läns gemensam ledning. Målet där är att ta fram gemensamma regionala inriktningar för olika

arbetsområden men också tillhörande praktiska anvisningar för hur samverkan mellan skola och regionen ska fungera kring t ex NP-remisser, suicidprevention, stöd till efterlevande vid suicid och mycket mera. Detta arbete har en direkt påverkan på patientsäkerheten för elever/patienter i flera olika berörda organisationer.

Ett arbete kring Nära vård har initierats av Region Kalmar som har antagits av Läns gemensam ledning. Syftet är att öka samverkan mellan olika aktörer för att minska risken att medborgaren inte får det stöd den behöver utan blir skickad fram och tillbaka mellan olika aktörer. Ett förslag har varit ute på remiss och har besvarats av elevhälsochefs nätverket och av skolchefs nätverket. Av svaret framgår att skolhuvudmännen anser att bevarandet av sitt nuvarande salutogena hälsouppdrag är av yttersta vikt men att former för samverkan alltid är välkommet och behövligt.

Elevhälsocheferna och verksamhetschefer för elevhälsans medicinska- och psykologiska insats i länet träffas också regelbundet för att se över möjligheter till att förbättra elevhälsoverksamheten i respektive kommun. Man har gjort gemensamma upphandlingar kring apoteksvaror och andra produkter i syfte att minska administration och kostnader samt för att säkerställa likvärdighet och kvalitet. Det tidigare samarbetet kring gemensamt journalsystem som bröts upp under 2024 har gett negativa konsekvenser för våra elever och våra skolsköterskor. Digital överföring av elevernas journaler har inte kunnat upprätthållas för alla elever som tidigare. Det innebär att viktig information kring eleven kommer sent, i pappersform eller ibland inte alls. I nuläget finns inga allvarliga konsekvenser av detta upptäckta men det har gett skolsköterskorna visst merarbete att hantera informationen. 55 avvikelser har skrivits specifikt kring detta.

En ökning av ansvarsförskjutning, sk skav, från Regionen har också registrerats. Det är framförallt från Barn- och ungdomspsykiatri, Barnkliniken och ungdomsmottagningen som vi ser en ökning av önskemål om att skolsköterska i skolan ska ta vikt och blodtryck på elever som har en vårdkontakt i Regionen. Detta är ett observandum då risken för vårdskador ökar genom detta istället för att minska om de uppmätta värdena inte är bra och ingen ansvarig mottagare för informationen finns hos den ansvariga vårdgivaren..

Skolsköterskor med medicinskt ledningsansvar (MLA) i länet träffas regelbundet och samverkar kring att uppdatera rutiner och skriva nya rutiner i den läns gemensamma metodboken för elevhälsans medicinska insats (EMI). De samverkar också kring utvecklingsprojekt tillsammans med Region Kalmar till exempel kring digital elevhälsoenkät med syftet att få en god bild av ungdomars fysiska, psykiska och sociala hälsa i länet.

Psykologer med psykologiskt ledningsansvar (PLA) i länet har startat upp ett nätverk med ambition att följa skolsköterskornas goda exempel kring samverkan om metodbok m.m.

Samverkan sker mellan skolsköterskor och skolläkare på grundskolan regelbundet för en sömlös övergång för eleverna till gymnasiet på individnivå där behov har identifierats. Kring överlämningar från grundskolan av elever i behov av särskilt stöd generellt sker ett utvecklingsarbete i samverkan med förbundets medlemskommuner som håller på att utvärderas inför överlämningarna våren 2024. Kalmarsunds gymnasieförbund arbetar kontinuerligt för att få så god information om elever i behov av extra stöd som möjligt och att få den i god tid. För oss är det av vikt att eleven får rätt stöd i rätt tid för att förebygga att ohälsa och onödigt lidande uppstår. Vi samverkar därför på olika sätt med grundskolan för att få tidig kännedom om elever som har en extra utsatthet med sig i någon form, det kan handla om allt från inlärningssvårigheter och problematiska livsval till familjerelaterade utmaningar. Ett sätt att bedriva denna samverkan är genom överlämningar från grundskolan till gymnasieskolan kring elever med identifierade behov. Detta sker generellt och är inte en del i arbetet som elevhälsans medicinska insats (EMI) svarar för även om skolsköterska ofta

tar del av informationen. Ett annat sätt är genom rekvisition av skolhälsovårdsjournalen från elevens tidigare skola som är en del i det systematiska kvalitetsarbetet som elevhälsans medicinska insats (EMI) ansvarar för.

Andra aktiviteter där elevhälsans medicinska insats (EMI) medverkar för att förebygga vårdskador är genom att delta i nationella vaccinationsprogrammen. Skolsköterskor följer upp nyanlända elever och elever som inte har fått alla sina vaccinationer av någon orsak.

Det pågår samverkan i form av SIP möten med socialtjänst och t ex BUP, BUH och HAB kring elever som har insatser hos flera myndigheter som omfattar både EMI och EPI. Samverkan med t ex BUP, BUH, socialtjänsten, polisen och habilitering behöver utvecklas för att förebygga att utmaningar kring elev och familj ökar t ex psykisk ohälsa, kriminellt beteende m.m. Projekt med SIG grupper för ungdomar som redan har identifierats i kriminalitet har startats men det har varit få tillfällen då Kalmarsunds gymnasieförbund har blivit inbjudna och då har EMI/EPI inte deltagit som representanter.

Informationssäkerhet

HSLF-FS 2016:40, 7 kap. 1 §

2024 var året då vår informationssäkerhet prövades skarpt. Under morgonen den 7 februari möttes vi av beskedet att Kalmar kommun hade utsatts för ett IT-angrepp(ransomware) och inga digitala system fick användas inledningsvis. Kalmarsunds gymnasieförbund använder sig av elevjournalssystemet PMO, (Profdoc Medical Office), ett digitalt medicinskt dokumentationssystem för elevhälsan. Under en dryg vecka fick skolsköterskor/skolläkare och skolpsykolog skriva analoga anteckningar som fördes in i PMO när detta system förklarades säkert igen.

Systematiska loggkontroller i journalen utförs av PMO-administratören, dessa dokumenteras och bevaras. Säker inloggning sker med SITHS-kort i journalföringssystemet.

Inom Kalmarsunds gymnasieförbund används systemet Visma Drafit för att förteckna vilken typ av personuppgifter Kalmarsunds gymnasieförbund hanterar men också som stöd för att säkerställa att t ex regler kring hantering av personuppgifter enligt GDPR efterlevs.

Journalgranskning görs av alla skolsköterskorna under ett yrkesnätverksmöte. Journalgranskning görs tillsammans med kollegor i yrkesnätverket för skolpsykologer.

Sekretess råder mellan skolsköterska/skolläkare och skolpsykolog. Skolsköterska/skolläkare kan inte se skolpsykologs journaler och tvärtom.

Arkiveringsplan finns som följs, både vad gäller fysiska dokument och digitala anteckningar i journalföringssystemet.

Under 2024 togs en informationshanteringspolicy fram för arbetet inom EMI/EPI som ramverk till de rutiner som finns och stödjer det praktiska arbetet.

Nanoutbildning kring IT- och informationssäkerhet gavs under 2023 till all personal och IT-attacken aktualiserade dessa frågor under 2024 och tränades konkret.

Strålskydd

SSMFS 2018:5 3 kap. 13 §

Avsnittet är ej aktuellt för vår verksamhet

En god säkerhetskultur

En grundläggande förutsättning för en säker vård är en god säkerhetskultur. För att en god säkerhetskultur ska kunna skapas behöver organisationen ge förutsättningar för en kultur som främjar säkerhet. Det behöver ges tid för lärande och reflektion och främja en öppen kommunikation i det dagliga arbetet kring identifierade risker för att säkerhetskulturen ska genomsyra alla delar av vården.

Elevhälsans medicinska och psykologiska insats utgör ca 2% av hela Kalmarsunds gymnasieförbunds totala antal medarbetare. Verksamheten finns på tre olika skolenheter samt på förbundskansliet, som alla styrs av en helt annan lagstiftning (skollagen). Det innebär att en annan huvudsaklig verksamhetsinriktning och fyra olika kulturella kontexter färgar vårt eget inre arbete med en god säkerhetskultur. Det skapar utmaningar för det systematiska kvalitetsarbetet inom EMI/EPI då det kan vara svårt att få full förståelse för hälso- och sjukvårdsperspektivet och de krav på systematiskt kvalitetsarbete det medför av den omgivande organisationen.

Med start 2023 mäts årligen Hållbart säkerhetsengagemang (HSE) hos våra medarbetare inom elevhälsans medicinska- och psykologiska insats. Resultatet av mätningen 2024 visar att säkerhetsengagemanget har ökat på flera viktiga områden jämfört med tidigare års resultat. Antalet svaranden har dock sjunkit från 100% till drygt 63%, vilket gör analysen av data osäker. Det är framförallt ökningen av positiva svar på frågorna -jag påtalar när jag tror att någonting är på väg att gå fel och -jag vågar prata om mina misstag, som är glädjande. I synnerhet eftersom de har en viss konkret överlappning med den ökning av inrapporterade avvikelser som vi har sett under 2024.

En viktig del av vår säkerhetskultur inom EMI/EPI är arbetet kring avvikelshantering. Avvikelser inkommer till verksamhetschefen eller till MLA/PLA via internpost alternativt via journalsystemet om det är någon internt som lämnar dem. Om det är extern part som t ex elev, vårdnadshavare eller annan myndighet som lämnar avvikelserna så kommer den in via ”tyck till” systemet eller genom direktkontakt med verksamhetschef per telefon. Inga externa avvikelser gällande EMI/EPI har rapporterats in och inga telefonsamtal har inkommit med information om avvikelser till verksamhetschef under 2024.

MLA/PLA redovisar eventuella avvikelser som kommit till dem direkt till verksamhetschefen. Genomgång av avvikelser som inkommit görs kontinuerligt under året vid EMI möten. Sammanställning kring avvikelser återförs terminsvis till medarbetarna och arbete kring ökning av inrapportering av avvikelser pågår kontinuerligt.

Ett aktivt förebyggande arbete sker löpande kring säkerheten för elever vars utbildning innebär kontakt med farliga maskiner eller substanser. Detta arbete ansvarar rektor för. Skolläkare tar tillsammans med rektor fram handlingsplaner och informationsmaterial kring elever vars yrkesval kan innebära risker för exponering (fordon och frisör/stylist) för allergiframkallande ämnen i syfte att tidigt kunna identifiera elever med riskfaktorer och kunna avråda från vissa mer exponerade inriktningsval. Specifika riskbedömningar om exponering för enskild görs på respektive lärosäte för inriktningsvalet där vi köper plats för den utbildningen enligt upprättade avtal.

Adekvat kunskap och kompetens

En grundläggande förutsättning för en säker vård är att det finns tillräckligt med personal som har adekvat kompetens och goda förutsättningar för att utföra sitt arbete.

Inom elevhälsans medicinska- och psykologiska insats vid Kalmarsunds gymnasieförbund finns inga vakanser utan alla tjänster är tillsatta med behörig personal. Omsättningen av personal har också varit mycket låg över tid, vilket ger en stabilitet och kontinuitet som är positiv för verksamheten och eleverna. Låg omsättning av personal är i sig en indikator på att den arbetsbelastning som finns är rimlig och att innehållet i verksamheten är stimulerande. Under 2025 förväntas två pensionsavgångar ske där ersättare som tillträder i februari -25, finns klar i det ena fallet.

Personalen som finns är:

1 Skolläkare som har yrkesspecifik kompetens och är fullt behörig för uppdraget.

10 Skolsköterskor som delar på 9,5 tjänster fördelade på 3 skolor. Samtliga skolsköterskor har yrkesspecifik kompetens och är fullt behöriga för uppdraget.

1 Skolpsykolog som har yrkesspecifik kompetens och är fullt behörig för uppdraget.

Den årliga utvärderingen visar att samtliga skolsköterskor bara arbetar på den skola de är anställda vid. Inom respektive skola finns en strävan att enskild skolsköterska ska ha så sammanhållen arbetssituation som möjligt, dvs tillhöra ett EHT team och ha en programrektor att samarbeta med. Idag finns det en skolsköterska som tillhör fler än ett EHT-team och därav även har fler än en programrektor att samarbeta med.

Skolläkarmottagningen planeras av skolsköterska på respektive skola i samverkan med skolläkaren och bedrivs utifrån föreskrivna ramar och lagkrav. I de fall där ett medicinskt utredningsbehov identifieras förmedlas informationen i remissform till nästa instans.

Elevhälsans psykologiska insats inom Kalmarsunds gymnasieförbund är i första hand inriktad mot övergripande utvecklingsarbete i syfte att skapa likvärdighet och kvalitetssäkring i de insatser som erbjuds eleven. Utöver detta har skolpsykolog att ge stöd till personal och ledning på de tre skolorna, inom sitt kompetensområde. På individnivå (HSL) görs insatser då det uppstår frågor om elevs rätt att läsa efter kursplan för anpassat gymnasium. Då utreds den frågeställningen av skolpsykolog.

Inom Kalmarsunds gymnasieförbund tillgodoses fortbildningsbehovet och kompetenspåfyllnaden regelbundet via tre återkommande fasta forum för sjuksköterskorna; yrkesnätverk, nationell skolsköterskekongressen och utvecklingsdagarna. Nedan beskrivs innehållet i årets utvecklingspaket. Utöver detta har all EMI/EPI personal möjlighet att delta i den generella kompetensutvecklingen som erbjuds i övriga organisationen, t ex kring mäns våld mot kvinnor, ANDTS men också delta i webinarier kring önskade teman

EMI Yrkesnätverk/skolsköterskor

- Journalgranskning
- Föreläsning från Barn och ungdomshälsan ; Benette Asplund kurator;
- Studiebesök på BUP

- Rapport psykisk hälsa från UF ,psykolog Maria Sävénstedt
- ANDTS samordnaren Evelina Juel GYF föreläsningen inriktning på vejpning och Claes Wolke inleder kring hälsans bestämningsfaktorer
- Föreläsning ADM (Alkohol,drog mottagningen) Daniel Asp
- Föreläsning Diabetes Barnsjuksköterska Christina Torstensson från barnkliniken : Uppdatera kring diabetes och hjälpmedel kring sjukdomen
- Föreläsning ; Stress -återhämtning -självreflektion ,prestationsångest hos elever, Skolpsykolog Lena Jonsson Smakolli
- Webbinarie: Evidens som visar kostens betydelse på hälsan. Hur kan vi påverka livsstilen utifrån vår kost? Hur kan vi motivera barn /ungdomar till en bättre kosthållning?
- Föreläsning ortopedläkaren,specialist och barnortopedi specialist Katja Sharan Östensson ; Ortopedi föreläsning skolios,knäsmärta ,längdskillnad på ben,olika längdtillväxt i benen etc:
- Studybee, diskussion .Vad ska skrivas utifrån skolsköterskans sekretess. Utifrån att tänka på att alltid ha samtycke från eleven.

Nationell skolsköterskekongress .

- Mental Health in adolescents -Challenges and Promising Efforts, Valentina Baltag
- Att inte bara överleva utan också faktiskt leva, Karin Tegmark
- ADHD i skolan ,är diagnoserna för många eller för få? Vad får vi inte missa!, Lotta Borg Skoglund
- Att vara HBTQ är inte en temadag. Sexuella rättigheter i praktiken med fokus på hbtq elever, Hans Olsson
- Anna och Signe Bennich : En mamma och dotterns berättelse om anorexia
- Motiverande samtal vid övervikt hos ungdomar och barn, Sofia Trygg Lyxxe
- Guidance for school health services Consultation with Swedish nurses, Valentina Baltag
- Vaccinationer - och om hur vi pratar om det, Tiia Lepp
- Hur mår du på riktigt?, Efraim Jovlunden
- Hur vi stärker och utvecklar psykisk hälsa inom elevhälsan, Siri Helle
- Ensamhet -ett känt problem .En föreläsning om psykisk hälsa hos killar, Johan Nikula
- Oskar Sternulf #SNYGG # SNYGGARE # UTBRÄND -en monolog om sociala medier och psykisk ohälsa
- Olof Wretling, Diagnoserna i mitt liv.

Kompetensutvecklingsdagar v. 44:

EMI /skolsköterskor :

- Arbeta fram förslag till en röd tråd i journalmallen för hälsobesökets journalanteckning från F.K till GY åk 1.
- Främja hälsa : Rörelse paus med dans
- Alltid sedd; föreläsning kring normer om våld, sexuellt våld och porr. Barnmorska Märta Larsson
- Digital föreläsning av psykiatern Anders Hansen ;” Varför mår vi så dåligt när vi har det så bra”
- Gruppdiskussioner efter föreläsningen

Psykologens kompetensutveckling 2024 hade fokus på 'förändringsledning i politiskt styrd verksamhet' då en 7,5 poängskurs på Linneuniversitetet, avancerad nivå slutfördes.

EMI/EPI verksamheten beskrivs årligen för vår högsta politiska ledning i samband med verksamhetsberättelsen och verksamhetsplanen för nästkommande år.

Återkoppling sker till de chefer som har medarbetaransvar för elevhälsans medicinska- och psykologiska insats vid skolchefens strategiska forum i syfte att sprida information om det systematiska kvalitetsarbetet inom elevhälsans medicinska- och psykologiska insats samt vilka krav som arbetet ställer på den omkringliggande kontexten. Syftet är att skapa systemförståelse och kunskap om förbättrings- och implementeringsarbete som behövs inom EMI/EPI men också i kontexten övriga elevhälsans arbete. På detta arbete med återföring av information till verksamheten kommer ett extra fokus läggas under 2025.

Patienten som medskapare

En grundläggande förutsättning för en säker vård är patientens och de närståendes delaktighet. Vården blir säkrare om patienten är välinformerad, deltar aktivt i sin vård och ska så långt som möjligt utformas och genomföras i samråd med patienten. Att patienten bemöts med respekt skapar tillit och förtroende.

PSL 2010:659 3 kap. 4 §

Elevers och vårdnadshavares medverkan i patientsäkerhetsarbetet sker till stor del genom information om elevhälsans uppdrag, vilka förväntningar man kan ha på vården och var synpunkter kan lämnas. Elevhälsans arbete presenteras t ex som en del i informationen som ges under föräldramötet vid höstterminsstarten år 1. En informationsbroschyr ”gymnasist- att hantera livet i gränsen mellan ungdom och vuxen” delas ut vid mötet kring olika teman om att vara i sena delen av tonåren. I samband med denna information finns beskrivet hur man som elev eller vårdnadshavare kan komma i kontakt med elevhälsan.

På vår externa hemsida www.gyf.se finns information om hur man kan få kontakt med elevhälsan men också hur man kan lämna in anmälningar, synpunkter och förslag i ”tyck till” systemet.

Kalmarsunds gymnasieförbund bjuder in till Elevforum ca två tillfällen per termin med olika teman. Elevhälsa är ett återkommande tema som ger eleverna möjlighet att ta upp sina tankar och önskemål kring elevhälsans funktion idag och vad som kan göras bättre.

Information om vad eleverna behöver och om hur de mår hämtas in på flera sätt, dels genom hälsosamtal med skolsköterskan, dels genom att de får besvara en hälsoenkät under höstterminen första året på gymnasiet. Utöver detta besvarar eleverna på LUPP-enkäten vart tredje år och Trivselenkäten varje år.

Konkreta exempel på hur eleverna görs delaktiga i den egna vården

Alla insatser från EMI/EPI baseras på frivilligt deltagande. Skolsköterskorna träffar de elever som tackar ja till erbjudande om hälsosamtal under första året på gymnasiet, ca 95-98%. Utöver det har de öppen mottagning dit elever söker sig självmant med olika frågeställningar. En del av dessa kontakter kan resultera i att en tid bokas till skolläkare om eleven önskar det och skolsköterskan bedömer det lämpligt.

Elever kan tas upp på elevhälsateam (EHT) kring frågeställningar om skolresultat, närvaro, stödbehov eller oro kring mående, fritid eller hemsituation. EHT kan önska fördjupad kartläggning kring t ex medicinska frågor eller psykologiska frågor (kognitiva utredningar). I de fall skolans EHT team önskar insatser från skolsköterska, skolläkare eller skolpsykolog erbjuds den minderåriga eleven med samtycke från vårdnadshavare en tid för fortsatt insats, om inte en mognadsbedömning görs som visar att eleven kan fatta beslut om samtycke till insats på egen hand, och den vuxne eleven tid utifrån eget samtycke.

När insatser har testats men inte gett önskat resultat kan eleven bjudas in till Samrådsmöten där t ex föräldrar eller andra viktiga personer kan delta efter elevens samtycke. Syftet är att få till en bredare bild av elevens behov och samla mer stöd kring eleven för att öka effekten av insatta åtgärder.

Samtyckesinhämtning sker vid remiss till annan vårdgivare, inför överföring av journal från grundskolan och inför inhämtning av psykologjournaler från grundskolan.

Möjlighet finns för elev och vårdnadshavare att ta del av journalanteckningar vid förfrågan.

Elever och vårdnadshavare har möjlighet att använda sig av ”tyck till” systemet för att lämna klagomål och synpunkter på erhållna insatser och ge förslag på insatser som de hade önskat fanns. Dessa hanteras som avvikelser och lämnas vidare till verksamhetschef som underlag till utvecklingsarbeten för att stärka patientsäkerheten.

AGERA FÖR SÄKER VÅRD

SOSFS 2011:9, 5 kap. 2 §, 7 §, 8 §, 7 kap. 2 § p 2, PSL 2010:659, 3 kap. 10 §

De fem nationella fokusområdena som har tagits fram inom ramen för den nationella planen för ökad patientsäkerhet är

- Öka kunskap om inträffade vårdskador.
- Tillförlitliga och säkra system och processer.
- Säker vård här och nu.
- Stärka analys, lärande och utveckling.
- Öka riskmedvetenhet och beredskap.

Dessa gäller för 2020 till och med 2024. Nya handlingsplaner på samma grunder kommer tas fram 2025.

Åtgärder som genomförts för ökad patientsäkerhet under året

Elevhälsans medicinska- och psykologiska insats ska främst arbeta förebyggande och hälsofrämjande. Verksamheten har mål kopplat till att alla elever ska erbjudas hälsosamtal under sitt första år i gymnasiet, vilket verksamheten når. Under året har också arbetats med att ta fram en digital hälsoenkät för att få bättre hälsodata i samverkan med hela länets EMI och Region Kalmars hälsoutvecklare. Systemet är tänkt att kunna ge en bra baslinje att koppla utvärderingar av insatta åtgärder till men också att öka kvaliteten på hälsosamtalen som sker med eleven då inte tid behöver gå till att samla in hälsodata och föra in dem manuellt i elevens journal. En ytterligare bonuseffekt är att skolsköterskornas administrativa arbetsbörda på sikt antas minska till förmån för elevarbetet och det systematiska kvalitetsarbetet.

All hälso- och sjukvårdspersonal har ett eget yrkesansvar för att arbetet ska utföras i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet. I ansvaret ingår att identifiera och rapportera avvikelser och risker. Ett identifierat förbättringsområde är att skriva avvikelser. Verksamhetschefen för elevhälsan medicinska- och psykologiska insats på Kalmarsunds gymnasieförbund ser utvecklandet av en kultur där avvikelsskrivning är en självklar del av arbetet som en primär uppgift för att öka patientsäkerheten inom verksamheten. Därför har möte kring vikten av att skriva avvikelser för alla händelser som är oönskade och oväntade genomförts med personalen inom EMI/EPI.

Sätt att kunna göra avvikelser inom journalföringssystemet PMO har tagits fram för att öka enkelheten men också säkerheten för de avvikelser som relaterar till en identifierad elev men även kring organisation. Innan systemet är fullt implementerat finns kvar möjlighet att skriva avvikelser i pappersform. Avvikelser

inkommer då till verksamhetschefen eller till MLA/PLA via internpost (om internt) eller via tyck till systemet (om extern part gör avvikelser). MLA/PLA redovisar eventuella avvikelser direkt till verksamhetschefen. Genomgång av avvikelser som inkommit görs kontinuerligt under året. Sammanställning kring avvikelser återförs terminsvis till personalen.

Verksamhetschef går årligen igenom kvalitetsmått för elevhälsans medicinska insats med skolsköterskorna för att säkerställa att verksamheten uppfyller alla krav som lagstiftaren och vårdgivaren har på verksamheten. Detta redovisas i verksamhetsberättelsen med tillhörande riskanalys. Insatser och målområden för kommande verksamhetsår förs ifrån detta in i verksamhetsplanen för kommande år.

Inför terminsstart har MLA respektive PLA i uppdrag att säkerställa att metodhandboken är genomgången och uppdaterad. Nya uppdateringar sker fortlöpande under verksamhetsåret i samverkan med MLA/PLA inom grundskolans centrala elevhälsa i Kalmar kommun och inom den länsövergripande MLA respektive PLA gruppen.

Skolläkare & MLA träffar smittskyddsläkaren på Regionen och dess team regelbundet och vid behov samt även andra aktörer som är aktuella kring patientsäkerheten.

Rutiner för egenkontroll samt vilken egenkontroll som genomförts under året

Vårdgivaren ska utöva egenkontroll, vilket ska göras med den frekvens och i den omfattning som krävs för att vårdgivaren ska kunna säkra verksamhetens kvalitet. Inom Kalmarsunds gymnasieförbund finns ledningssystem med tillhörande årshjul och rutiner som beskriver när, på vilket sätt och av vem egenkontroller ska genomföras. Egenkontrollen kan innefatta jämförelser av verksamhetens nuvarande resultat med tidigare resultat, jämförelser med andra verksamheter eller nationella och regionala uppgifter.

Rutiner för egenkontroll finns i metodboken för respektive EMI/EPI som följs upp och revideras årligen i enlighet med lagkrav och verksamhetens årshjul.

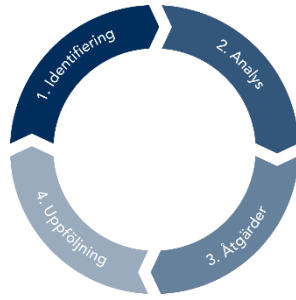
Exempel på egenkontroller på systemnivå är loggning av åtkomst inom journalsystemet och granskning av journaler.

Kalmarsunds gymnasieförbund använder sig av elevjournalssystemet PMO, (Profdoc Medical Office), ett digitalt medicinskt dokumentationssystem för elevhälsan. Systematiska loggkontroller i journalen utförs av PMO-administratören. Dessa dokumenteras och bevaras.

Journalgranskning görs av alla skolsköterskorna under ett yrkesnätverksmöte. Granskning sker på oidentifierade journaler efter en specifik mall. Resultatet diskuteras och dokumenteras. Eventuella förbättringsbehov åtgärdas och därefter ansvarar MLA för att strimla de journaler som granskats.

Även för psykologer genomförs systematiska loggkontroller av PMO-administratören i samverkan med PLA. Journalgranskning görs tillsammans med kollegor i yrkesnätverket för skolpsykologer efter fastställd mall på underlag av oidentifierade journalanteckningar. Resultatet diskuteras och dokumenteras. Eventuella förbättringsbehov åtgärdas och därefter ansvarar PLA för att strimla de journaler som granskats.

Egenkontroll görs av enskild skolsköterska enligt rutin av utgångsdatum på läkemedel och andra medicintekniska produkter, på riskavfall, beställning av nya apoteksvaror och förbrukningsmaterial, att kylskåpet håller rätt temperatur, att batterier i hjärtstartare är laddade och att den fungerar. Att akutväska är kontinuerligt intakt och aktuell.

Öka kunskap om inträffade vårdskador

SOSFS 2011:9 7 kap. 2 § sista stycket, HSLF-FS 2017:40 3 kap. 1 §, PSL 2010:659 3 kap. 3 §
Lagens intention är att genom identifiering, utredning samt mätning av skador och vårdskador öka kunskapen om vad som drabbar patienterna när resultatet av vården inte blivit det som avsetts.

Hantering av avvikelser inom EMI/EPI

70 avvikelser har rapporterats in under 2024. Majoriteten (55st) har handlat om problem relaterat till överföring av hälsojournal från elevens tidigare skola. Ingen av de övriga har varit allvarliga eller förknippade med risk för allvarlig vårdskada. Inkomna avvikelser i pappersform tas emot av MLA/PLA som skickar dem vidare till verksamhetschefen eller skickas till verksamhetschefen direkt där de diarieförs och görs en första bedömning av. Händelser som bedöms allvarliga delges skyndsamt till skolläkare som har det medicinska ansvaret samt ansvar för anmälan och Lex Maria. Bedömning görs av skolläkare kring åtgärder och verksamhetschef bistår i detta. Under 2024 fanns inga avvikelser som bedömdes behöva föranleda rapport till IVO.

Alla inkomna avvikelser i pappersform arkiveras i en pärm i säkerhetsskåp efter diarieföring och övriga inom journalhanteringssystemet. Återkoppling till verksamheten sker sedan då de tas de upp för kännedom vid EMI/EPI ledningsmöte och förs vidare ut i verksamheten av MLA/PLA till personalgrupperna.

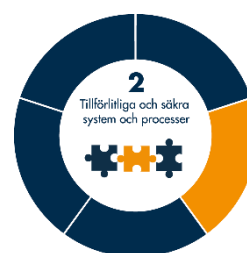
Under 2024 har antalet inrapporterade avvikelser kraftigt ökat (se ovan). Underrapportering av egna misstag är fortsatt en utvecklingspunkt trots den generella ökningen. Glädjande kan det anas en lite ökning även inom detta område som vi hoppas ska kvarstå under 2025 då det systematiska problemet med överföring av hälsojournaler antas minska igen

För att nå kärnan i underrapporteringen och på sikt öka benägenheten att rapportera avvikelser har verksamhetschefen tillsammans med MLA genomfört möte med skolsköterskegruppen. Dels för att gå igenom hur man hanterar att skriva avvikelser inom journalföringssystemet PMO och dels för att prata om vikten av att skriva avvikelser, vad som händer med dem och hur dem hanteras vidare i systemet. Detta arbete kommer att fortgå med regelbundenhet till vi når en mer rimlig och stabil avvikelserapportering.

Tillförlitliga och säkra system och processer

Elevhälsans medicinska- och psykologiska insats har goda rutiner för arbete med suicidriskbedömning och anmälan till Socialtjänsten vid oro för att ett barn far illa. Det finns också goda rutiner för patientens medverkan vid remisser till BUP men ett förbättringsarbete pågår kring vilken information som ska föregå att remiss skrivs så att kvaliteten på remissen ökar liksom likvärdigheten i vilka elever som får en remiss skriven för sig också ökar. Arbetet startade i samverkan med BUP och övriga skolkommuner i länet men avslutas internt.

Elevhälsans medicinska- och psykologiska insats har goda rutiner kring basala hygienrutiner som prövades extra i Covid-19 utbrottet då extra säkerhetsåtgärder följdes i enlighet med rekommendationer från folkhälsomyndigheten. Det finns t ex rutiner för handtvätt och avtorkning av ytor mellan patientbesök gällande möbler och material samt användning av steril engångsutrustning.

Säker vård här och nu

Den vård som levereras av EMI/EPI är säker och håller generellt hög kvalitet. Vi ser däremot en ökning av andelen ungdomar med egenrapporterad psykisk ohälsa där vi i skolan generellt på sikt skulle kunna bli bättre på möta upp med hjälp av evidensbaserade förebyggandemetoder i vardagsnära relation. Detta är dock inget EMI/EPI äger ansvaret för eller har eget mandat att påverka. I vårt upptagningsområde finns också rapporter om att unga dras in i gängkriminalitet. Vi har flera elever häktade för allvarliga brott relaterade till gängkriminalitet. Elevhälsans medicinska- och psykologiska insats möter dessa ungdomar men äger inte problematiken eller lösningarna i skolorganisationen. Till det behöver ett bredare elevhälsoarbetsperspektiv införas. Verksamhetschef EMI/EPI har tillsammans med rektorer inlett ett arbete kring att göra en plan för elevhälsoarbetet som ett första led i att initiera ett systematiskt kvalitetsarbete även i den övriga elevhälsoorganisationen. Vår bedömning är att detta arbete kommer ge goda synergieffekter till EMI/EPI så att vi tillsammans når våra elever bättre, dvs i rätt tid med rätt insatser för att förebygga utanförskap. Detta arbete pågår fortsatt med full intensitet.

Riskhantering

SOSFS 2011:9, 5 kap. 1 §, 7 kap. 2 § p 4

Vår största risk i verksamheten är den förväntade personalbristen inom vården. Enligt siffror från Region Kalmar förväntas det 2040 saknas 400 000 undersköterskor och sjuksköterskor nationellt. Utifrån att vi är en avsidig region är det sannolikt att bristen fördelas så att den blir större här och i andra områden som inte tillhör storstadsregionerna. Röster hörs med önskemål från Regionerna om att ta över huvudmannaskapet för elevhälsan (Nära vård samt utredningen 'En förbättrad elevhälsa' Dir. 2024:30), vilket ytterligare skulle medföra en risk för den medicinska- och psykologiska elevhälsans unika insats och sannolikt skulle ätas upp av den åtgärdande vårdens oändliga behov.

Risken om ett byte av huvudmannaskap vilar på Nationella och Regionala avgöranden så det kan vi enbart tydliggöra vår inställning till i rätt forum men i övrigt inte påverka.

Vår eget bemötande av vår personal kan vi påverka mer genom att visa omsorg om dem som personer men framförallt genom att tillse en bra arbetsmiljö med goda förutsättningar att göra arbetsuppgifter som känns meningsfulla, i ett tempo som är hållbart och med minsta möjliga mängd etisk stress. Då kommer vi fortsätta vara konkurrenskraftiga som arbetsgivare och ha vårt rekryteringsbehov täckt.

Risk för vårdskador går igenom systematiskt per yrkesgrupp och analyseras för att minimera risken att de uppstår. Det som primärt kan förekomma från skolläkare är felaktiga bedömningar av hälsotillstånd och ordinationer av vaccinationer. Från skolpsykolog är bedömningar av kognitivnivå som leder till felaktig diagnos och skolplacering den vårdskada som primärt kan förekomma. Vad gäller sjuksköterskor så är felaktiga bedömningar av hälsotillstånd och administration av vaccinationer de primära riskerna för vårdskador som kan uppstå i verksamheten. Kring alla dessa moment finns bra rutiner men framför allt har personalen gedigen utbildning och erfarenhet i att hantera liknande situationer. Vid tveksamhet finns tillgång till handledning och konsultation i etablerat samarbete med yrkeskunniga kollegor i länet.

Stärka analys, lärande och utveckling

Analys och lärande av erfarenheter är en del av det fortlöpande arbetet inom hälso- och sjukvården. När resultaten används för att förstå vad som bidrar till säkerhet, hållbarhet, önskvärd flexibilitet och goda resultat, kan verksamheten utvecklas så att kvaliteten och säkerheten ökar och risken för vårdskador minskar.

Avvikelser

PSL 2010:659, 6 kap. 4 §, SOSFS 2011:9 5 kap. 5 §, 7 kap. 2 § p 5

En underrapportering av avvikelser har identifierats som en del av vårt förbättringsarbete och vår internkontroll. För att nå kärnan i underrapporteringen och på sikt öka benägenheten att rapportera avvikelser har verksamhetschefen tillsammans med MLA kallat till återkommande möten med skolsköterskegruppen. Dels för att gå igenom hur man hanterar att skriva avvikelser inom journalföringssystemet PMO och dels för att prata om vikten av att skriva avvikelser, vad som händer med dem och hur dem hanteras vidare i systemet.

Under 2024 har det mest systematiska, återkommande och högst rapporterade problemet varit problem med överföring av hälsojournaler från grundskolan. Tillgång till journalföringssystemet är vårt mest underrapporterade systematiska problem. Skolsköterskorna men även psykologen beskriver att det ofta förekommer svårigheter med att logga in i systemet och att framför allt sjuksköterskorna kan uppleva att de blir utkastade ur systemet utan förvarning. Ingen hög rapportering om förlorad dokumentation, som skulle kunna utgöra en patientsäkerhetsrisk finns dock. Svårigheterna med detta stressar sjuksköterskorna och skolpsykologen, vilket leder till en negativ arbetsmiljö i längden.

Klagomål och synpunkter

SOSFS 2011:9, 5 kap. 3 §, 3 a § och 6 §, 7 kap. 2 § p 6

Verksamheten har inte haft några inkommande klagomål eller synpunkter under året.

Öka riskmedvetenhet och beredskap

De insatser av hälso- och sjukvårdskaraktär som bedrivs inom elevhälsans medicinska- och psykologiska insatser i Kalmarsunds gymnasieförbund är förhållandevis lätt att planera då elevpopulationen har en hög förutsägbarhet i antal och insatserna i sig till stor del är lagstadgade. På så sätt har vi goda förutsättningar till hög resiliens. Utmaningar uppstår för oss som för andra när vi t ex drabbas av pandemier. I övrigt kan fluktueringar förekomma i de spontana besöken hos skolsköterska men den ökade tyngden kan i många fall fördelas med övriga elevhälsans yrkesgrupper t ex kurator då detta sällan utgör vård.

Ökad patientsäkerhet i framtiden

En digital elevakt har införts under 2024. Arbetet är fortfarande i sin linda men vi ser positivt på detta då det förväntas att öka säkerheten i vår samverkan med övriga icke legitimerade professioner i skolans elevhälsoteam. Det kommer även att öka patientsäkerheten som ligger utanför vår kontroll och denna patientsäkerhetsberättelse avsevärt. Risken att elever tappas mellan stolarna eller glöms bort minimeras när kraven på rutiner och säkerhet i arbetet med eleverna omfattar all elevhälsopersonal, inte bara elevhälsans medicinska- och psykologiska insats.

För elevhälsans medicinska- och psykologiska insats ökade medvetenheten om att världen och med den villkoren för vår verksamhet kan förändras på ett helt otänkbart sätt på väldigt kort tid i och med IT-attacken. En ny medvetenhet om att pandemier, krig och miljökatastrofer kan uppstå globalt, nationellt

och regionalt gör oss ödmjuka och vigilanta på förändringar. Lokalt finns inom Kalmarsunds gymnasieförbund en ökad oro för hat- och terrorbrott av enskild gärningsman som kan riktas mot skolverksamheten. Beredskap i skolorganisationen finns genom att inrymningslarm har installerats och samtlig skolpersonal har prövat och övat inrymning på sina enheter. EMI personalen har övat med respektive arbetsplats. EPI kommer att öva med förbundskansliet efter nyår. Utifrån en realisering av detta tänkta scenario skulle ett större skadefall kunna uppstå där skolsköterskan sannolikt har den högsta medicinska kompetensen på plats och skulle behöva triagera skadade och fördela uppgifter till övrig personal till blåljuspersonal kan ta sig fram till de skadade på ett säkert sätt. Detta scenario behöver diskuteras vidare under kommande verksamhetsår för att fastslå om skolsköterska kan ha ett utökat ansvar i situationen eller inte och hur rutiner, träning m.m i så fall skulle kunna planeras för. Under 2024 har arbete med att krigsplacera alla personal inom Kalmar kommun och dess kommunbolag påbörjats. Vår förhoppning är att skolsköterskorna ska kunna få sin krigsplacering här i vår verksamhet då krav på att vår verksamhet fortsatt ska upprätthållas under kris- och krig finns.

MÅL, STRATEGIER OCH UTMANINGAR FÖR KOMMANDE ÅR

Utmaningarna som finns i elevhälsans medicinska- och psykologiska insats är flera. En av de mest påverkande är att uppdraget omfattas av två olika lagstiftningar och därmed två olika verksamhetsgrenar, även om påverkan sker på olika sätt. Den medicinska delen av elevhälsan påverkas mestadels av att kontexten de verkar i tillhör en annan verksamhetsgren än deras egen och styrs av en annan lagstiftning (skollagen) än de själva primärt styrs av.

För den psykologiska delen av elevhälsan innebär den dubbla lagstiftningen en allvarlig inskränkning i deras möjlighet att följa den sekretesslagstiftning de bedömer styr deras HSL arbete då de tillhör verksamhetsgrenen som tillhör skollagen och därmed inte har sekretess mot någon i övriga skolan. Medarbetarna i elevhälsans psykologiska insats får därmed hävda sina beslut med det egna yrkesansvar som medföljer legitimationen, när de inte kan dela information som en elev har anförtrott dem, med övriga yrkesgrupper. I den bästa av världar hade elevhälsans psykologiska insats utgjort en tredje unik verksamhetsgren. Detta är en fråga som har aktualiserats tidigare men som på sikt kommer bli alltmer aktuell då kuratorer från och med 2021 har möjlighet att få yrkeslegitimation. När dessa legitimerade kuratorer övergår till att verka i skolmiljö kommer även de hamna i det lagstiftningsglapp som psykologen befinner sig i idag.

Förbättrings- och utvecklingsområden

Att fortsätta att arbeta för en breddad syn på elevhälsa, det vill säga att gå från att räknas som stödverksamhet till undervisningen, till att betraktas som en del av kärnverksamheten är primärt för hela elevhälsoverksamheten. På många sätt kommer den förflyttningen av perspektiv underlätta det systematiska kvalitetsarbetet inom elevhälsans medicinska- och psykologiska insats.

Fokus framåt kommer att vara att fortsätta att samla basfakta för att grunda våra förbättringsarbeten på och få en större likvärdighet på insatser som erbjuds till våra elever. Det ger eleverna en högre grad av trygghet men också en större möjlighet till delaktighet i de insatser som erbjuds. Eftersom insatserna standardiseras kan det lättare kommuniceras till eleven vilka förväntningar den kan ha på oss och vilka insatser den kan efterfråga.

Med tydligare standardisering och förväntning ökar tydligheten i när saker inte blir som det var tänkt. Det innebär att det blir tydligare när avvikelserapportering bör ske.

FÖR KALMARSUNDS GYMNASIEFÖRBUND

Charlotte Blomqvist

Verksamhetschef Elevhälsans medicinska- och psykologiska insats